

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6544/2022
06.12.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Весне Мاستиловић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Добрица Левић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Трећи основни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 90/21 од 18.11.2021. године, у седници одржаној 06.12.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гжрр1 90/21 од 18.11.2021. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гжрр1 90/21 од 18.11.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду Прр1 65/20 од 20.07.2021. године, па се предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење

Образложење

Први основни суд у Београду је пресудом Прр1 65/20 од 20.07.2021. године, ставом првим изреке, одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у предмету Трећег основног суда у Београду И 1018/16 исплати износ утврђене решењем о извршењу Четвртог општинског суда у Београду И 8127/08 од 23.07.2008. године и то на име главног дуга износ са каматом, наведен у том ставу изреке и на име трошкова извршног поступка досуђених решењем о извршењу 7.200,00 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати износ од 30.000,00 динара.

Виши суд у Београду је пресудом Гжрр1 90/21 од 18.11.2021. године, ставим првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Основног суда у Београду П 4019/21 од 28.09.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права и предложио да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11... 10/23), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе, па је из овог разлога одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Вишег суда у Београду Ржг 90/20 од 10.02.2020. године, преиначено је првостепено решење и усвојен је приговор предлагача, овде тужиоца и утврђено је да му је повређено право на суђење у разумном року у поступку пред Трећим основним судом у Београду у предмету И 1018/16. Извршни поступак покренут је од 23.06.2008. године, када је овде тужилац као извршни поверилац поднео тадашњем Четвртм општинском суду у Београду предлог за извршење против извршног дужника „Телеоптик – Жироскопи“, ради исплате износа од 72.527,48 динара на име неисплаћених зарада, а по извршној исправи - пресуди П1 2521/06 од 15.03.2007. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца одбили уз образложење да је за постојање одговорности тужене за имовинску штету насталу повредом права на суђење у разумном року потребно да је та штета настала као последица свесног или крајње несавесног поступања суда у вршењу његових законских овлашћења, а да околност да је донета одлука којом је утврђена повреда права на суђење у разумном року не указује на постојање узрочно – последичне везе са евентуално насталом имовинском штетом на страни тужиоца. Уз то, износ главног потраживања из поступка поводом кога је утврђена повреда на суђење у разумном року у корист тужиоца, по закључку нижестепених судова, не може се сматрати имовинском штетом у смислу члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право, а због тога је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 31. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/2015), прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана када је стекла право на правично

задовољење. Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 5.).

Према Закључку Грађанског одељења Врховног касационог суда усвојеном на седници одржаној 27.09.2019. године, Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року.

Дакле, тужена је објективно одговорна за штету коју запослени у привредном друштву са већинским друштвеним или државним капиталом претрпи тако што није наплатио своје новчано потраживање из радног односа, под условом да је правноснажним решењем утврђено да је у том поступку повређено право на суђење у разумном року.

У конкретном случају, утврђењем повреде права тужиоца на суђење у разумном року у предметном извршном поступку испуњен је претходни услов да тужилаца стекне право да захтева од тужене накнаду материјалне штете у висини ненаплаћеног потраживања у том поступку. Свако новчано потраживање досуђено правноснажном судском одлуком улази у имовину повериоца, па неспровођење извршења судске одлуке којом је то потраживање досуђено, представља повреду права на мирно уживање имовине зајамчено у члану 58. став 1. Устава Републике Србије. Међутим, поред наведеног, битна чињеница за одговорност тужене је структура капитала извршног дужника, односно да се ради о друштву са већинским друштвеним или државним капиталом. Првостепени суд наведено није имао у виду при одлучивању побијаном пресудом, па су у вези са тим изостали разлози.

Из тих разлога укинута је другостепена пресуда, као и решење о трошковима поступка које зависи од исхода спора у смислу одредбе члана 163. став 4. ЗПП.

У поновном поступку потребно је да другостепени суд имајући у виду примедбе из овог решења утврди да ли је у релевантном периоду извршни дужник а послодавац тужиоца био друштво са већинским друштвеним или државним капиталом, након чега ће донети нову и на закону засновану одлуку.

Из изнетих разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**